

Nr 60.

Av herr **Rune**, angående lönereglering för överinspektören för sinnessjukvården i riket.

I den av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen föreslagna löneregleringen för befattningshavare vid statsdepartement och centrala ämbetsverk är en av de i medicinalstyrelsen anställda befattningshavarna nämligen överinspektören för sinnessjukvården i riket icke medtagen. Därest icke rättelse sker härutinnan, skulle följden bli den, att denne befattningshavare vilkens avlöningsförmåner vid tjänstens inrättande bestämdes till avsevärt högre belopp än medicinalråds dåvarande lön, erhöle betydligt mindre löneförmåner än medicinalråden.

Den kommitté, som föreslog inrättandet av ifrågavarande överinspektörs-tjänst, anförde i sitt den 29 februari 1896 avgivna betänkande med förslag till stadga angående sinnessjuka, att överinspektören borde intaga en ställning jämförlig med ett medicinalråds och även borde erhålla en avlöning motsvarande medicinalråds löneförmåner. Dessa uppginge vid tidpunkten ifråga till 6,400 kr. I sitt den 30 december 1898 över nämnda kommittébetänkande avgivna yttrande, anförde medicinalstyrelsen i frågan följande:

”För överinspektören anser medicinalstyrelsen något högre lön erforderlig än kommittén föreslagit. Även om antalet av denne ämbetsmans besök å anstalterna, så som medicinalstyrelsen föreslagit, i betydlig mån minskades och därigenom fruktan för de många olägenheter, som en ständig vistelse på resor medför, skulle upphöra, torde det icke bli möjligt att ändå erhålla en fullt kompetent person för denna nyttiga befattning, om lönen enligt kommitténs förslag bestämdes till endast 6,400 kr. Skulle till ifrågavarande ämbete, anskaffas person, som äger kunskap och erfarenhet i tillräcklig grad för att kunna visa sig åtminstone fullt jämnögd med en överläkare, måste lönen vara större än en hospitalsöverläkares, om en sådan läkare skall

bliva villig att åtaga sig detta uppdrag. De hospitalsöverläkare, som ej tillika äro professorer i psykiatri, uppbära emellertid å de större anstalterna en lön av 6,700—7,300 kr. årligen förutom naturaförmåner. Lönen för överinspektören torde därför ej kunna beräknas till ett lägre belopp än 8,000 kr., vilket torde behövas vare sig en hospitalsöverläkare erhålles till överinspektör eller överinspektören sökes bland personer i annan ställning, på det att det alltid måtte finnas utsikt att för platsen förvärva en läkare med framstående skicklighet i psykiatri och hospitalsväsendet.”

Överinspektörens lön blev därefter bestämd till det av medicinalstyrelsen föreslagna beloppet. Detta skedde år 1899, och har överinspektörens lön sedan dess icke blivit reglerad. Den lönereglering för medicinalstyrelsen, som 1914 blev genomförd, kom nämligen icke att gälla överinspektörsbefattningen. I och med denna lönereglerings genomförande blev medicinalrådslönen något högre än överinspektörens lön, i det att den förra blev bestämd till 8,100 kr. med ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år, medan överinspektörens lön förblev vid 8,000 kr.

När därefter Kungl. Maj:t vid 1919 års riksdag framlade förslag om tillfällig lönereglering för bl. a. befattningshavarne inom medicinalstyrelsen, var överinspektören för sinnessjukvården icke medtagen i detta förslag, men beslöt riksdagen i anledning av en uti andra kammaren väckt motion, att denne befattningshavare skulle erhålla samma provisoriska lönetillägg som medicinalråd (1,000 kr.). Enligt den nu framlagda statsverkspropositionen skulle överinspektörens för sinnessjuk vårdens lön alltjämt stanna vid 9,000 kr., det provisoriska lönetillägget inberäknat, i det han som ovan nämnts icke blivit medtagen i den för de centrala ämbetsverken nu föreslagna löneregleringen, enligt vilken medicinalråd erhålla en begynnelselöen av 10,500 kr. samt en slutlön av 11,940 kr. Nämnas må även, att hospitalsöverläkare, efter att vid 1920 års riksdag ha erhållit provisoriskt lönetillägg, med detta vid de större hospitalen har en slutlön å 9,100 (alltså överstigande överinspektörens lön) och därjämte värdefulla naturaförmåner (bostad, bränsle och lyse). Vid sådant förhållande torde det vara uppenbart, att det vid eventuellt byte å överinspektörsbefattningen icke skulle vara möjligt att förvärva någon fullt kompetent och för tjänsten lämplig person. Det torde därför vara nödvändigt, att även överinspektören för sinnessjukvården blir delaktig av lönereglering.

Såsom medicinalstyrelsen i den ovan refererade skrivelsen framhållit, torde lönen för överinspektören — vartill i övrigt hittills städse förordnats psykiater med sådan vetenskaplig utbildning, att han varit akademisk lärare

— böra sättas något högre än lönen för medicinalråd. Detta kan också vara befogat från den synpunkten, att överinspektören icke anställs som ordinarie befattningshavare utan endast förordnas för ett visst antal år i sänder och därför icke har rätt till ålderstillägg och icke heller såsom innehavare å denna tjänst erhåller pension.

Skulle det förhållandet, att överinspektörens lön icke utgår av anslaget till medicinalstyrelsen utan av anslaget å hospitalens underhåll jämlikt nådigt brev den 14 juni 1901, vilket förhållande väl varit anledning till, att befattningen av Kungl. Maj:t städse blivit uteglömd vid medicinalstyrelsens löneregleringar — utgöra hinder för, att hans lön regleras i samband med befattningshavarnas inom de centrala ämbetsverken, torde detsamma lämpligen kunna undanröjas därigenom, att hans lön uppföres på medicinalstyrelsens stat, vilket ock torde vara det naturligaste, då han är anställd inom detta ämbetsverk.

På grund av vad ovan anförts och under förutsättning, att riksdagen beslutar lönereglering för medicinalstyrelsen, hemställes,

att i samband därmed även lönen för överinspektören för sinnessjukvården måtte varda reglerad: och i sådant avseende tillåter jag mig föreslå denna lön till tolv tusen kronor.

Stockholm den 18 januari 1921.

Axel Rune.
